

DIE MEISTERSINGER VON NÜRNBERG

Ferdinand Frantz *Hans Sachs*, Veit Pagner *Gottlob Frick*, Heinrich Pflanzl *Sixtus Beckmesser*, Albrecht Peter Fritz *Kothner*, Hans Hopf *Walther von Stolzing*, Paul Kuen *David*, Lisa della Casa *Eva*, Hertha Töpfer *Magdalene*

Chor und Orchester der Bayerischen Staatsoper o.l.v. Hans Knappertsbusch
Opname: Münchner Openfestspiele, Prinzregententheater, 11/9/1955
ORFEO C 462 974 L, 4 CD (265'56), MONO, digitally remastered

Meesterzangers in München

Alhoewel Wagners naam als vanzelf in verband wordt gebracht met Bayreuth, mag men toch niet vergeten dat vier van zijn zeven rijpere meesterwerken (*Tristan und Isolde*, *Die Meistersinger von Nürnberg*, *Das Rheingold* en *Die Walküre*) hun eerste opvoering beleefden in de toen nog Koninklijke Hofopera van München. Zo klonk daar in 1868 onder de leiding van Hans von Bülow voor de eerste keer *Die Meistersinger von Nürnberg*. Ondertussen is het reeds lang traditie om met dit werk aan de Bayerische Staatsoper het seizoen af te sluiten.

Vorig jaar verscheen in de reeks *Bayerische Staatsoper Live* (ORFEO) een opname van *Die Meistersinger* op de Münchner Opernfestspiele van 1955 onder leiding van Hans Knappertsbusch. In 1922 werd deze, vooral voor zijn Wagner (*Parsifal*) en Brucknerinterpretaties befaamde dirigent 'Generalmusikdirektor' van de Staatsopera in München.

Knappertsbusch staat bekend om zijn langzame, bijna hiëratische tempi vooral in werken als *Parsifal* en de *Negende van Bruckner*. Een werk als *Die Meistersinger* echter neemt hij sneller dan de meeste andere dirigenten. Dat blijkt al meteen van bij het beroemde 'Vorspiel' dat hij nog tijdens het beginapplaus laat losknallen. Zijn directie laat de opulente orkestklank tenvolte tot zijn recht komen maar toch is dit maar één aspect van zijn interpretatie. Er wordt zeer veel aandacht besteed aan de ontelbare details en nuances in de orkest- en zangpartijen. Wagners orkest zwelgt immers niet voortdurend in dik aangezette klankerupties, integendeel, veel talrijker zijn de passages waarin de instrumentatie het orkest als het ware verdunt tot een kamermuziekensemble. Het is typisch voor zeer grote dirigenten als Knappertsbusch dat zij erin slagen om de verschillende lagen van dit muzikaal weefsel tot hun recht te laten komen, zonder te raken aan de grote bogen der muziek. Opvallend is ook hoe hij erin slaagt de vele temponuances van Wagner op te volgen en deze onder te brengen in de algemene impetus van de doorgecomponeerde aktes. De luisteraar krijgt, net als bij Furtwängler, de indruk dat de tempi, de nuances en overgangen volkomen natuurlijk uit mekaar voortvloeien. Deze natuurlijkheid blijft een groot mysterie en zal wel bestaan uit een combinatie van muzikaal instinct en innerlijke concentratie van de dirigent.

Ferdinand Frantz die de rol van Hans Sachs voor zijn rekening neemt, was vanaf 1943 tot aan zijn dood verbonden aan de Münchense Staatsopera. Hij is, naast Hans Hotter, één van de beduidendste Wagnerbaritons

geweest. Hij zet vooral de warme menselijkheid van de humanist Sachs in de verf. Zijn expressieve en sonore stem ontaardt echter boven de hoge d in soms wat amechtig gesteun en geroep, zonder de juiste toonhoogte te halen.

Heinrich Pflanzl heeft een zeer beweeglijke en scherp articulerende basbariton, die hem geknipt maakt voor de rol van Sixtus Beckmesser, de tegenspeler van Sachs. Deze zanger had op het moment van de opname inderdaad reeds een ervaring van 25 jaar met het personage.

Walther von Stolzing wordt gezongen door **Hans Hopf**, een krachtige tenor met een ietwat scherpe stemklank. De sopraan **Lisa della Casa**, die eerder bekend werd als Strauss-vertolkster, staat borg voor een jeugdige en mooi geïntoneerde Eva. De gevierde Wagnerbas **Gottlob Frick** schittert in de rol van goudsmid Pagner.

Paul Kuen maakt werk van de partij van Sachs' leerjongen David. Hij beschikt over een mooie en heldere karaktertenor met een meer dan adequate intonatie. Zijn vokale trefzekerheid komt hem goed van pas in de soms hoge eisen die aan zijn rol gesteld worden (bijvoorbeeld in de 2de scène uit de 1ste akte waar David de kunst der Meistersinger aan Walther probeert uit te leggen).

We hebben hier, kortom, te maken met een zeer grote interpretatie in een traditie die, via Knappertsbusch, rechtstreeks teruggaat tot de allereerste Bayreuther Festspiele onder leiding van diens mentor Hans Richter. Gelukkig is de technische opnamekwaliteit van deze live-opname van meer dan veertig jaar oud, zeer goed.

Alfons Govaerts